

מטפל פסיכותרפיה CBT, מרצה באוניברסיטת בר-אילן וחוקר גישות רב-תחומיות לחשיבה, רגש, תודעה
www.shahaz.com

כשהמסורת מתערערת והקאנון נסדק: מי יציל את הזהות הדתית?

מחקרו של ד"ר עדו ליברמן מצביע על אתגר משמעותי בהמ"ד לאור הממצא כי כ-24% מבוגרי המערכת, דתיים ושאינם מגדירים עצמם כלא-דתיים כבר בסיום התיכון. נתון זה משקף משבר זהות דתי: ערעור המחויבות להלכה, איבוד אמון בעולם הדתי וחוויה של נתק בין אמונה למציאות החיים.

האדם הדתי החי בעידן הפוסט-מודרני מצוי במתח מתמיד. מצד אחד הוא מחויב למסורת, להלכה ולתפיסה של אמת מוסרית ורוחנית; מצד שני הוא מוקף בעולם שמטשטש גבולות, מערער על סמכות ומקדש פרשנות אישית. זהו קרע שאיננו רעיוני בלבד אלא רגשי וקיומי: בלבול, תסכול ושאלות זהות בלתי פוסקות. רבים תוהים בשקט האם יש עדיין מקום לתורה ולמצוות בתוך עולם של חיפוש אינדיבידואלי, שפה משתנה ומציאות נעדרת ודאות.

הקרע הזה מאפיין לא רק את האדם הדתי אלא גם רבים מן הציבור החילוני המבקשים קשר לזהות יהודית אך חשים ריחוק או חסם רגשי ותרבותי כלפי עולם ההלכה. זהות יהודית וזהות דתית שזורות זו בזו; היחלשות אחת מהן מובילה להיחלשות השנייה, ובכך פוגעת בתחושת השייכות ובוטחן האישי והקהילתי.

בתוך מציאות זו העולם הרבני מתקשה לעיתים לדבר בשפה המתעצבת של הדור הצעיר. במקום שיח קשוב, מחבר ומתחדש, צעירים מקבלים לעיתים מענה פורמלי שאיננו פוגש את הצרכים הרגשיים והרוחניים שלהם. כך מתרחבים תהליכי חילון, נשירה ואובדן אמון בסמכות הרבנית - ביטוי לפער בין עולם הדת למציאות החיים המשתנה.

לכן נדרשת הנות דתית חדשה: פרדיגמה הרואה במשבר הזהות הזדמנות להתחדשות. זוהי קריאה לחידוש המחויבות לעולם ההלכה באמצעות העמקת החוויה הדתית, פיתוח משמעות פנימית ויצירת "הבניה קוגניטיבית מחדשת". ההתחדשות איננה הלכתית-טכנית בלבד אלא ערכית, מהותית וחינוכית - דרך המשלבת רגש, הקשבה, דיאלוג ועיבוד זהות מותאם לעידן הפוסט-מודרני.

מכאן גם הקריאה למערכת החינוך ולהורים: לחזק זהות דתית יציבה לצד חיים טבעיים, קשובים ומחויבים למציאות. רק כך ניתן להכשיר את הדור הצעיר להתמודד עם הדילמות של ריבוי זהויות, פירוק סמכויות וערעור אמת. זוהי משימה מורכבת, רוויית קונפליקטים, אך חיונית ליצירת חיים של משמעות וקדושה. משמעות זו היא לא רק פרטית אלא גם לאומית - בסיס לחיזוק זהות יהודית-דתית המוהוה עוגן לחוסן של עם ישראל הלאומי.

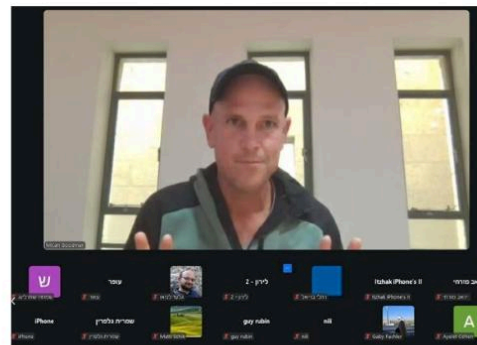
הכותב מחבר הספר: זהות: ממשבר דתי להתחדשות ורוחנית. הספר פרי מחקר המבקש להתמודד עם אתגר הזהות. כולל מודרך מעשי למחנכים והורים ומחקר העדיבה של הדת שערך ד"ר עדו ליברמן. להוצאות ותגובות: בווצאפ 054-6225290

ביום א', ח' בטבת 28/12 במרכז התרבות "גולה", שמואל הנגיד 7 פתח תקווה, יתקיים ערב עיון לכבוד השקת הספר. בנושא "אתגר החינוך בעולם שבו האמת נעדרת". במפגש ישתתפו: פרופ' חנוך בן-פז, הרב יובל שרלו והרב אמיר דרון. לפרטים ואישור הגעה (ללא תשלום) בווצאפ: 054-6225290

העונות הציל חיי נשים וילדים רבים. כחלק ממסע קהילתי בארה"ב, ח"כל ד"ר עליזה לביא השתתפה השבוע בכנס בניו Jofa יורק ודיברה על החוק פורץ הדרך שהעבירה בתקופת כהונתה למען העגונות בתפוזות שחור ובג'ץ החליט להרחיב את החוק וקבע

כי המצאת כתב תביעה לעו"ד של הבעל בישראל תיחשב גם כשהבעל שוהה בחו"ל. לביא: "החוק שעבר לפני 7 שנים כבר הציל חיי נשים וילדים רבים. הגעתי לכאן במטרה להעלות את המודעות עבור נשים רבות שאינן מכירות את החוק שעשו להציל את חייהן" צילום: עליזה לביא.

הבינה המלאכותית מאיימת על האנושיות שלנו. מאות הורים השתתפו בבית מדרש וירטואלי מיוחד של רשת אמית ופורום ההורים הרשתי, שעסק בהזדמנויות ובסכנות הטמונות בעולם החינוך בעידן הבינה המלאכותית (AI). הכנס, שנערך לרגל השקת הגיליון החדש של כתב העת 'גוגיה', אירח מומחים וראשי חינוך לדין מעמיק בסוגיות הבערות. את הכנס פתח ד"ר ליאור הלוי, עורך כתב העת. בהרצאה המרכזית אמר ד"ר מיכה גודמן: "הבינה המלאכותית תחליש את האינטימיות ואת החשיבה. ככל שנהיה מרוסנים ביחס ל-AI, ידינו תהיה על העליונה". לאחר הרצאתו של גודמן נחלקו מאות ההורים לחדרי דיון וירטואליים בהנחיית חיים שמילה וד"ר קרן גיגי, יובל לייקין, והבה טמיר, על מנת להמשיך ולעבד את הרעיונות המורכבים ולשתף בניסיון האישי שלהם. ד"ר אמנון אלדר, מנכ"ל רשת אמית: "מטרת הכנס הייתה לתת להורים כלים ולשתף בהתמודדויות היומיומיות עם המהפכה הטכנולוגית שמשנה את פני החינוך והחברה". צילום: דוברות.